

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-61>

УДК 336.14:352

БЮДЖЕТНА СТІЙКІСТЬ ТА АДАПТАЦІЯ МІСЬКИХ ФІНАНСІВ У ПЕРІОД ВІЙНИ: АНАЛІЗ ЛЬВОВА ТА ХАРКОВА

FISCAL RESILIENCE AND ADAPTATION OF MUNICIPAL FINANCES DURING THE WAR: AN ANALYSIS OF LVIV AND KHARKIV

Буртняк Іван Володимирович

професор, доктор економічних наук,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9440-1467>**Ходан Максим Анатолійович**

аспірант,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-1154-6742>**Burtniak Ivan, Khodan Maksym**

Vasyl Stefanyk Carpathian National University

Стаття присвячена дослідженню впливу повномасштабної війни в Україні на фінансову стійкість місцевих бюджетів як ключового інструменту забезпечення життєдіяльності територіальних громад. У роботі розглядається трансформація функцій міських бюджетів, які, окрім традиційних соціально-економічних завдань, виконують стратегічну роль у підтримці обороноздатності, допомозі внутрішньо переміщеним особам, фінансуванні гуманітарних ініціатив та відновленні інфраструктури. На прикладі Львова і Харкова проаналізовано, як різниця у безпекових, соціально-економічних та демографічних умовах впливає на дохідну базу і пріоритети видатків місцевих бюджетів. Результати дослідження висвітлюють територіальні відмінності у рівні фінансової спроможності та адаптаційні можливості міських фінансів у воєнний період.

Ключові слова: місцеві бюджети, доходи, видатки, фінансова стійкість, воєнний стан, фіскальна резильєнтність, децентралізація, Харків, Львів.

The article examines the transformation of Ukraine's local budget system under the conditions of full-scale war, focusing on its financial resilience as a determinant of territorial community sustainability. The study argues that hostilities have triggered deep structural changes in the national fiscal architecture, testing the effectiveness of decentralization reform and revealing asymmetries in the financial capacity of municipalities. Local budgets, which traditionally ensured socio-economic development, have acquired new functions related to defense financing, humanitarian support, and assistance to internally displaced persons. Using the comparative cases of Lviv (rear city) and Kharkiv (frontline city), the research investigates how security risks, economic disruptions, and demographic shifts affect revenue dynamics, expenditure priorities, and overall fiscal adaptability. The methodological framework combines comparative, statistical, graphic, and elements of econometric analysis based on official data from the Ministry of Finance, the State Treasury Service, and the financial reports of both municipalities. The study identifies two distinct models of fiscal resilience: the survival model, represented by Kharkiv, where local finance concentrates on essential services and immediate recovery, and the adaptive model, exemplified by Lviv, characterized by flexible redistribution of resources and proactive socio-economic stabilization. The research concludes that wartime fiscal resilience depends not only on resource volume but also on managerial adaptability, financial autonomy, and intermunicipal coordination. Strengthening fiscal decentralization, enhancing budget transparency, and developing adaptive models of local financial management are key prerequisites for post-war recovery and sustainable territorial development. The findings contribute to the broader discourse on crisis governance and demonstrate how local fiscal systems can serve as both stabilizing and transformative mechanisms amid complex national emergencies.

Keywords: local budgets, revenues, expenditures, financial stability, martial law, fiscal resilience, decentralization, Kharkiv, Lviv.

Постановка проблеми. Під впливом воєнних дій фінансова система України зазнала глибоких структурних трансформацій, які торкнулися всіх рівнів бюджетної архітектури - від державного до місцевого. Особливої уваги потребує функціонування місцевих бюджетів, оскільки саме вони забезпечують безперервність базових публічних послуг, фінансування соціальної інфраструктури, оборонних потреб та заходів з підтримки внутрішньо переміщених осіб.

Реформа децентралізації, що передувала війні, значно розширила фінансові можливості органів місцевого самоврядування. Проте в умовах збройного конфлікту її результати проходять серйозне випробування на практиці. Міста зіткнулися з проблемами нерівномірного падіння дохідної бази, диспропорцій у фінансових потоках, залежності від міжбюджетних трансфертів, а також зміщення пріоритетів видатків від розвитку до виживання. Для тилкових міст характерним є перерозподіл ресурсів у бік соціальної підтримки, гуманітарних програм та забезпечення життєдіяльності внутрішньо переміщених осіб. У прифронтових регіонах, навпаки, місцеві бюджети концентруються на фінансуванні оборонних і критичних потреб, часто втрачаючи можливість реалізовувати інвестиційні чи інфраструктурні проекти. Така асиметрія фінансової стійкості загрожує посиленню регіональної нерівності й потребує наукового аналізу для розроблення ефективних механізмів бюджетної адаптації.

Сучасні умови вимагають переосмислення підходів до планування та виконання міських бюджетів, а також визначення факторів, що забезпечують їх фінансову резильєнтність - здатність протистояти зовнішнім шокам, відновлюватися після них та підтримувати фінансову спроможність у кризових ситуаціях. Незважаючи на зростання кількості досліджень, присвячених воєнній економіці, питання фінансової стійкості місцевих бюджетів в Україні в умовах війни залишається недостатньо вивченим, особливо з точки зору порівняння регіонів із різним рівнем воєнного навантаження. Саме це зумовлює необхідність поглибленого аналізу бюджетів великих міст - таких як Львів (тилове місто) та Харків (прифронтове місто), які репрезентують різні моделі бюджетної поведінки під час війни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання забезпечення фінансової стійкості місцевих бюджетів у працях багатьох вітчизняних науковців, зокрема О. Куніцина

[2], О. Кириленко [1], О. Дем'янчук, Г. Возняк, О. Панухник, Н. Попадинець [6], І. Лютий, Н. Спасів [7], та ін. Слід зазначити, що внаслідок численних досліджень, проведених українськими та зарубіжними науковцями, сформовано концептуальні засади вивчення фінансової стійкості місцевих бюджетів і адаптаційних механізмів муніципальних фінансів у кризових умовах. Водночас, попри вагомий науковий доробок у сфері дослідження публічних фінансів та децентралізації, питання фінансової резильєнтності місцевих бюджетів в умовах війни залишається недостатньо розробленим. Особливо це стосується аналізу асиметрії впливу воєнних ризиків на фінансову спроможність територіальних громад, а також визначення ефективних інструментів їх адаптації до надзвичайних обставин.

Мета роботи - аналіз формування та виконання дохідної і видаткової частин місцевих бюджетів великих міст України в умовах воєнного стану (на прикладі Львова та Харкова), а також визначення ключових факторів, які впливають на рівень бюджетної стійкості та адаптаційної спроможності муніципальних фінансів. Для досягнення поставленої мети у дослідженні використано методи порівняльного, статистичного, графічного та елементів економетричного аналізу. Джерельну базу становлять офіційні дані Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби, а також звіти про виконання бюджетів Львівської та Харківської міських територіальних громад.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах воєнного стану місцеві бюджети України зазнали істотних трансформацій, що стали наслідком як масштабних економічних втрат, так і необхідності швидкого перерозподілу ресурсів для забезпечення життєдіяльності громад. Повномасштабне вторгнення Російської Федерації у 2022 році спричинило глибоку кризу публічних фінансів, зокрема на місцевому рівні, де міські бюджети перетворилися на ключовий інструмент підтримки населення, забезпечення критичної інфраструктури, оборонних потреб та адаптації до надзвичайних умов.

Місцеві бюджети, будучи фінансовим фундаментом територіальних громад, відіграють вирішальну роль у реалізації політики децентралізації та забезпеченні сталого розвитку. Однак воєнний контекст різко загострив проблеми регіональної нерівності та диспропорції у дохідній базі муніципалітетів.

Порівняння двох великих міст - Харкова, що перебував під постійною загрозою бойо-

вих дій, та Львова, який виконував функцію тилового і гуманітарного центру, – дає можливість виявити суттєві територіальні відмінності у бюджетній стійкості, структурі доходів і видатків, а також у підходах до фінансової адаптації в умовах війни.

Матеріальною основою фінансової самодостатності територіальної громади виступають фінансові ресурси, які перебувають у її розпорядженні, а також фінансові ресурси, які можуть бути потенційно залучені, що необхідно для виконання функцій і завдань місцевого самоврядування і, передусім, для якомога повного задоволення потреб членів громади і надання суспільних послуг. До складу фінансових ресурсів територіальної громади відносять: доходи місцевих бюджетів, доходи домогосподарств і суб'єктів господарювання, які функціонують на території громади, кредити, залучені кошти у вигляді грантів, запозичень, благодійних внесків і пожертвувань, а також фінансові резерви [1].

Серед українських регіонів особливо показовими є бюджети міст Львова та Харкова, які демонструють два протилежні підходи до бюджетної адаптації в умовах війни. Львів, як центр західного регіону, став фінансовим і гуманітарним хабом, зумівши зберегти стабільність надходжень і певну гнучкість у видатках. Харків, натомість, опинився в умовах постійної загрози руйнувань, втрати податкової бази та вимушеного переформатування бюджету під потреби виживання. Такий контраст дозволяє виявити територіальні відмінності у фінансовій стійкості, структурі доходів і пріоритетах видатків місцевих бюджетів.

Вивчення цих процесів є необхідною умовою для оцінки ефективності бюджетної політики в умовах війни та пошуку шляхів підвищення фінансової автономії територіальних громад. Оцінка динаміки доходів і видатків у двох містах різного типу безпосередньо сприятиме розумінню того, як децентралізація та інституційна гнучкість місцевої влади впливають на здатність міст адаптуватися до кризових обставин.

Під час повномасштабної війни державні фінанси, як і інші сфери життя України, зазнали значного впливу вторгнення Російської Федерації. З перших днів повномасштабної війни виникла необхідність збалансувати всю бюджетну систему, включаючи як державний, так і місцеві бюджети. В результаті децентралізації територіальні громади отримали нові можливості та повноваження. Місцеві бюджети залишаються важливим еле-

ментом фінансової системи країни для забезпечення розвитку територіальних громад. В умовах повномасштабної війни фінансові потоки зменшилися, оскільки значна частина ресурсів була перенаправлена на потреби оборони, а місцеві бюджети втратили частину своїх доходів через наслідки військових дій, такі як руйнування інфраструктури та переміщення населення. За цих обставин місцеві органи влади стикаються з критичним завданням коригування місцевих бюджетів на основі реальних можливостей та нагальних потреб територіальної громади [2].

Поняття «стійкість» тісно пов'язане з категоріями «адаптивність» та «трансформативність», саме тому дослідники приділяють особливу увагу їх взаємозв'язку. К. Фолке зазначає, що адаптація стосується дій людини, спрямованих на підтримання розвитку в межах наявних траєкторій, тоді як трансформація передбачає перехід до принципово нових напрямів розвитку або навіть створення абсолютно нових [3].

Аналогічно, Д. Нельсон визначає адаптацію як процес свідомої зміни, що виникає або у відповідь на зовнішні впливи, або як наслідок певних очікувань [4].

Виходячи з цього, у дослідженнях стійкості адаптивність часто розглядається у поєднанні з концепцією «людської діяльності» (human agency). Такий підхід підкреслює зв'язок між стійкістю та адаптивністю: адаптивність у контексті стійкості означає здатність або спроможність людей як складових системи навчатися, набувати й застосовувати досвід, упроваджувати інновації та коригувати реакції й інститути відповідно до змін, зумовлених зовнішніми чинниками та внутрішніми процесами [5].

Загалом фінансова стійкість територіальних громад залежить від комплексного підходу, який включає ефективне фінансове планування, розроблення та імплементацію стратегічних проєктів, розвиток економічного потенціалу та залучення інвестицій, контроль та аудит фінансових операцій, партнерство з державними та міжнародними організаціями та активну участь громадян у бюджетному процесі. Ці заходи допомагають забезпечити фінансову стійкість територіальних громад і сприяють їхньому розвитку і процвітанню [6].

Розглядаючи сутність фінансової спроможності громади, окремі вчені використовують ще й поняття «фінансової автономності» як окремої її характеристики. Так, І. Лютий і Н. Спасів фінансову спроможність громади

розуміють як «здатність органів місцевого самоврядування такої громади самостійно, тобто за рахунок власних бюджетних коштів, та інших законодавчо визначених джерел надходжень забезпечити необхідний рівень фінансових ресурсів, а отже, й фінансову автономність, що є умовою соціально-економічного розвитку території й підвищення добробуту кожного члена ОТГ» [7, с. 97]. Таким чином, автори вважають що фінансово автономною є громада, яка має змогу самостійно акумулювати необхідний рівень фінансових ресурсів.

Враховуючи викладене, доцільним є поглиблений аналіз фактичного стану виконання місцевих бюджетів окремих муніципалітетів, що зазнали різного ступеня впливу воєнних дій. Порівняння доходів і видатків міських бюджетів дозволяє не лише оцінити рівень фінансової стійкості територіальних громад, а й виявити характерні тенденції адаптації до нових економічних умов.

Особливу аналітичну цінність становить зіставлення бюджетів Львова – великого тилового центру західного регіону, який став гуманітарним і економічним осередком під час війни, та Харкова – одного з найбільших прифронтових міст, що функціонує в умовах постійної загрози обстрілів і руйнувань. Такий підхід дає змогу простежити асиметрію фінансової стійкості між містами з різним рівнем безпекових ризиків і соціально-економічних викликів, а також визначити ключові чинники, що впливають на формування та виконання дохідної й видаткової частин місцевих бюджетів у 2022 році. З метою забезпечення об'єктивності дослідження використано офі-

ційні дані про виконання бюджетів Львівської та Харківської міських територіальних громад за 2022 рік, оприлюднені на їхніх офіційних вебресурсах та у звітах Міністерства фінансів України. Аналіз проводиться з урахуванням не лише абсолютних показників доходів і видатків, але й динаміки їх виконання відносно запланованих обсягів, що дозволяє виявити глибину впливу воєнних факторів на фінансову стійкість обох міст. Особливу увагу приділено структурі податкових надходжень, міжбюджетних трансфертів та соціально-економічній орієнтації видатків, адже саме ці показники найповніше відображають здатність муніципалітетів підтримувати життєдіяльність у кризових умовах та визначають їхню бюджетну резильєнтність.

Порівняльна оцінка виконання місцевих бюджетів Харкова та Львова за 2022 рік наочно демонструє асиметричний вплив війни на фінансову систему українських муніципалітетів. Умовно обидва міста функціонували в межах спільного фіскального простору, однак різниця у їх географічному розташуванні – прифронтовий Харків і тиловий Львів – зумовила суттєво відмінні моделі адаптації до воєнних викликів.

Як свідчать дані таблиці 1, Харків у 2022 році зазнав різкого скорочення доходів бюджету. Місто змогло виконати лише 78,3% від запланованих податкових надходжень, а показник з надходжень від майнової та підприємницької діяльності впав до 30,2%. Такий обвал зумовлений сукупністю чинників: фізичним знищенням інфраструктури, масовим виїздом населення, призупиненням діяльності малого та середнього бізнесу, а також скороченням

Таблиця 1
Виконання дохідної частини бюджетів Харкова та Львова у 2022 році

Категорія	Харків			Львів		
	План	Факт	Виконання (%)	План	Факт	Виконання (%)
Податкові надходження (включаючи місцеві податки)	16742,0	13112,36	78,3	10271,79	11558,23	112,5
Місцеві податки	5522,2	3498,48	63,4	3080,17	3452,38	112,1
Неподаткові надходження	476,0	201,11	42,3	264,71	243,30	91,9
Доходи від власності/ підприємницької діяльності	43,3	12,46	30,2	74,1	68,22	91,9
Офіційні трансферти	2974,56	2432,65	81,8	1718,3	1630,28	94,9

Джерело: сформовано на основі публічної інформації Львівської міської ради Про виконання бюджету м. Львів за 2022 рік, та Харківської міської ради Про виконання бюджету м. Харкова за 2022 рік

офіційних трансфертів, які становили лише 81,8% від плану. Це свідчить про структурну кризу місцевої доходної бази, що безпосередньо обмежила можливості міста забезпечувати базові соціальні послуги.

На відміну від Харкова, Львів продемонстрував надвиконання податкових доходів на 12,5%, що пов'язано з релокацією бізнесу, припливом внутрішньо переміщених осіб та активізацією міжнародних гуманітарних і волонтерських організацій. Зростання бази місцевого оподаткування дало змогу компенсувати потенційні втрати і навіть створити додатковий простір для соціально орієнтованих видатків. Цей феномен можна розглядати як прояв адаптивної бюджетної стійкості, коли фінансова система не лише витримує шок, а й створює нові джерела доходів у кризовий період.

Зі сторони видатків (таблиця 2) обидва міста продемонстрували логіку «бюджету виживання» – відмову від капітальних проєктів на користь нагальних потреб. Проте структура перерозподілу коштів має принципові відмінності. Харків скоротив фінансування розвитку до 10,4% від плану, зменшив видатки на культуру та спорт до 57,1% і 38,1% відповідно, але суттєво збільшив фінансування житлово-комунального господарства (150,3% від плану). Це вказує на термінові витрати на ремонт мереж, розчищення завалів та підтримку укриттів – тобто на забезпе-

чення мінімальної функціональності в умовах обстрілів.

Львів натомість скоротив капітальні інвестиції, але розширив фінансування соціальної сфери: видатки на охорону здоров'я перевищили план у 1,5 раза (151,1%), а на соціальний захист – у 1,6 раза (158,2%). Це демонструє роль міста як гуманітарного центру для сотень тисяч переселенців, які потребували житла, медичної допомоги та соціальної підтримки. Крім того, різке збільшення категорії «інші економічні програми» (370,7%) свідчить про фінансування заходів із підтримки малого бізнесу, програм релокації підприємств та ініціатив економічного відновлення.

Таким чином, Харків і Львів репрезентують два контрастні типи фіскальної резильєнтності:

- Харків – модель виживання, що базується на екстремальній концентрації ресурсів на утриманні життєво необхідних послуг і реагуванні на руйнування;

- Львів – модель адаптації, що передбачає гнучке перерозподілення ресурсів і використання фінансових інструментів для зміцнення соціальної стабільності.

Висновки. Отримані результати дозволяють зробити висновок, що регіональна бюджетна стійкість під час війни є асиметричним процесом, який залежить від територіальної безпеки, економічної диверсифікації та рівня довіри громадян до місцевої влади.

Таблиця 2
Виконання видаткової частини бюджетів Харкова та Львову у 2022 році

Категорія	Харків			Львів		
	План	Факт	Execution (%)	План	Факт	Execution (%)
Державне управління	214,68	114,16	53,2	941,16	791,85	84,1
Освіта	6050,58	5037,42	83,3	5462,82	5069,64	92,8
Охорона здоров'я	558,27	411,94	73,7	262,89	397,35	151,1
Соціальний захист	608,07	411,36	67,6	486,56	769,83	158,2
Культура	483,05	276,01	57,1	277,61	251,80	90,7
Спорт	480,73	183,00	38,1	167,17	130,82	78,3
ЖКГ	2931,46	4409,27	150,3	1386,27	1869,52	134,9
Будівництво та регіональний розвиток	1677,80	174,16	10,4	1802,52	128,51	7,1
Транспорт та дорожня інфраструктура	2396,78	2003,16	83,6	698,42	291,16	41,7
Інші економічні програми	678,59	246,90	36,4	401,02	1486,68	370,7

Джерело: сформовано на основі публічної інформації Львівської міської ради Про виконання бюджету м. Львів за 2022 рік, та Харківської міської ради Про виконання бюджету м. Харкова за 2022 рік

У довгостроковій перспективі саме такі міста, як Львів, можуть стати локомотивами післявоєнного фінансового відновлення, тоді як для Харкова критично важливими залишаються зовнішня підтримка та механізми солідарного фінансування від держави й міжнародних партнерів.

Проведений аналіз показав, що місцеві бюджети залишаються ключовим інструментом забезпечення життєдіяльності територіальних громад у період воєнного стану, проте рівень їхньої фінансової стійкості суттєво відрізняється залежно від географічного розташування, соціально-економічного потенціалу та ступеня воєнних ризиків. Порівняння бюджетів Харкова та Львова за 2022 рік дало змогу виявити асиметрію у впливі війни на доходи та видатки міських бюджетів: для прифронтового Харкова характерним стало різке скорочення податкових надходжень, збільшення частки трансфертів і концентрація видатків на забезпеченні базових потреб населення, тоді як Львів продемонстрував збереження відносної фінансової стабільності та здатність гнучко реагувати на зміни у структурі витрат.

Отримані результати підтверджують, що фінансова стійкість місцевих бюджетів у воєн-

них умовах визначається не лише обсягом ресурсів, а й рівнем управлінської адаптивності, ефективністю міжмуніципальної координації та здатністю швидко перерозподіляти кошти відповідно до пріоритетів громади. У тилкових містах спостерігається зростання соціальних видатків через притік внутрішньо переміщених осіб, тоді як у прифронтових - домінують витрати на інфраструктуру життєзабезпечення, гуманітарну допомогу та ліквідацію наслідків бойових дій.

Подальший розвиток системи місцевих фінансів потребує удосконалення механізмів фіскальної децентралізації, підвищення прозорості бюджетного процесу, посилення фінансової автономії територіальних громад і створення дієвих інструментів моніторингу фінансової стійкості на муніципальному рівні. Важливим напрямом має стати розроблення адаптивних моделей бюджетного планування, здатних поєднувати вимоги воєнного часу з довгостроковими пріоритетами відновлення економіки, а також впровадження інноваційних підходів, таких як партисипативне бюджетування, що сприяють підвищенню довіри громадян і залученню їх до процесів управління місцевими фінансами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кириленко, О. (2022). Фінансова самодостатність територіальних громад: сутність та умови забезпечення. *Світ фінансів*, (4), 68–80.
2. Куніцин, О. М. (2025). Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості територіальних громад. *Успіхи і досягнення у науці*, 4(14), 270–280. URL: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-4\(14\)-270-280](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-4(14)-270-280).
3. Folke, C. (2016). Resilience (Republished). *Ecology and Society*, 21, 44. DOI: <https://doi.org/10.5751/ES-09088-210444>.
4. Nelson, D. R., Adger, W. N., & Brown, K. (2007). Adaptation to environmental change: Contributions of a resilience framework. *Annual Review of Environment and Resources*, 32, 395–419. DOI: <http://dx.doi.org/10.1146/annurev.energy.32.051807.090348>.
5. Linnenluecke, M. K. (2017). Resilience in business and management research: A review of influential publications and a research agenda. *International Journal of Management Review*, 19, 4–30. DOI: 10.1111/ijmr.12076.
6. Voznyak, H., Panukhnyk, O., Khymych, H., & Popadynets, N. (2019). Development of regional economic systems under the impact of financial decentralization: display, challenges and new opportunities. *Advances in Economics, Business and Management Research. Proceedings of the 7th International Conference on Modeling, Development and Strategic Management of Economic System (MDSMES 2019)*, 121–126. DOI: <https://doi.org/10.2991/mdsmes-19.2019.24>.
7. Лютий, І., & Спасів, Н. (2019). Оцінка фінансової спроможності об'єднаних територіальних громад. *Фінанси України*, (7), 92–112.

REFERENCES:

1. Kyrylenko, O. (2022). Finansova samodostatnist terytorialnykh hromad: sutnist ta umovy zabezpechennia [Financial self-sufficiency of territorial communities: essence and conditions for ensuring]. *Svit finansiv – World of Finance*, (4), 68–80. (in Ukrainian)

2. Kunitsyn, O. M. (2025). Teoretychni pidkhody do vyznachennia finansovoi stiikosti terytorialnykh hromad [Theoretical approaches to defining the financial resilience of territorial communities]. *Uspikhy i dosiahnennia u nautsi – Advances and Achievements in Science*, 4(14), 270–280. [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-4\(14\)-270-280](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-4(14)-270-280). (in Ukrainian)
3. Folke, C. (2016). Resilience (Republished). *Ecology and Society*, 21, 44. <https://doi.org/10.5751/ES-09088-210444>.
4. Nelson, D. R., Adger, W. N., & Brown, K. (2007). Adaptation to environmental change: Contributions of a resilience framework. *Annual Review of Environment and Resources*, 32, 395–419. <http://dx.doi.org/10.1146/annurev.energy.32.051807.090348>.
5. Linnenluecke, M. K. (2017). Resilience in business and management research: A review of influential publications and a research agenda. *International Journal of Management Review*, 19, 4–30. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12076>.
6. Voznyak, H., Panukhnyk, O., Khymych, H., & Popadynets, N. (2019). Development of regional economic systems under the impact of financial decentralization: display, challenges and new opportunities. Advances in Economics, Business and Management Research. *Proceedings of the 7th International Conference on Modeling, Development and Strategic Management of Economic System (MDSMES 2019)*, 121–126. <https://doi.org/10.2991/mdsmes-19.2019.24>.
7. Liutyi, I., & Spasiv, N. (2019). Otsinka finansovoi spromozhnosti obiednanykh terytorialnykh hromad [Assessment of the financial capacity of amalgamated territorial communities]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, (7), 92–112. (in Ukrainian)